

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

MICHEL FOUCAULT'NUN BİYO-İKTİDAR KAVRAMI
ÇERÇEVESİNDE NAZİ DÖNEMİ
PROPAGANDA BELGESELLERİNİN ANALİZİ

Hakan YILMAZ

Sosyoloji Anabilim Dalı

Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Haziran 2007

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Şefik DENİZ

Tarihsel süreçte insan bedeni; siyasi, toplumsal, kültürel ve ekonomik yapılar içerisinde anahtar bir kavramdır. Her toplumun kendine özgü bir beden tasarımı, beden terbiyesi, beden eğitimi ve bedene ilişkin ahlaki tanımları bulunmaktadır. Bedenin yapısı ve özellikleri toplumdan topluma, hatta aynı toplumda dahi farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıklar hem biyolojik, hem de toplumsal-siyasal özelliklere dayanmaktadır. Bedenlerin yapıları, hareketleri, duruş biçimleri gibi özellikleri bir toplumun sosyal ve siyasal yapısı ile ilgili bir gösterge oluşturmaktadır. Bu özellikleriyle beden, iktidar istencinin bir kaynağı, bir aracı konumunda yer almaktadır.

Bu çalışma, Michel Foucault tarafından ortaya konulan biyo-iktidar kavramının, daha ileri bir boyuta taşınarak, Yirminci Yüzyılda ırkçı rejimlere -özellikle Nazizme-nasıl dönüştürüldüğünü ve Nazizmin bunu yaparken propaganda belgesellerinden nasıl yararlandığını ortaya koymaktadır. Bu amaçla, konuyla ilgili olarak geriye dönük yazılı belge taraması yapılmış ve Leni Riefenstahl'ın İradenin Zaferi ve Olimpiyat belgeselleri, biyo-iktidar kavramı çerçevesinde çözümlenmiştir.